

BASIN BÜLTENİ**28.11.2025****DEVA Partili Karal: “Tarımsal AR-GE çöküşte, 170 milyon dolardan 20 milyon dolara geriledi”**

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Hasan Karal, Türkiye’nin tarımsal araştırma-geliştirme (AR-GE) yatırımlarında yaşanan düşüşü Meclis gündemine taşıdı. Karal, 2014 yılında 170 milyon dolar seviyesine ulaşan AR-GE harcamalarının 2024 itibarıyla yaklaşık 20 milyon dolara gerilemesinin, ülkenin gıda arz güvenliği ve iklim krizine uyum kapasitesi açısından alarm verici olduğunu söyledi.

DEVA Partili Hasan Karal, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı’nın yanıtlaması istemiyle TBMM Başkanlığına soru önergesi sundu. Türkiye’nin iklim krizine uyum, gıda arz güvenliği, kırsal kalkınma ve verimlilik artışı hedeflerine ulaşabilmesi için tarımsal araştırma-geliştirme (AR-GE) faaliyetlerine yapılan kamu yatırımları kritik öneme sahip olduğunu belirten Milletvekili Hasan Karal, ancak son yıllarda bu alana ayrılan kaynakların belirgin biçimde azaldığını söyledi.

"AR-GE'nin destekleme bütçesi içindeki payının yüzde 0,6'ya düşmesi kabul edilemez bir tablodur"

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2025 II. Çeyrek Destekleme İstatistikleri'nde 89,7 milyar TL'lik toplam destekleme bütçesi içinde AR-GE payının yalnızca yüzde 0,6 olarak açıklanmasının ciddi bir politika zafiyeti oluşturduğunu vurgulayan Karal, "Türkiye'nin tarımsal AR-GE harcamaları 2014 yılında 170 milyon dolar seviyesine yükselmişken, 2024 yılı itibarıyla yaklaşık 20 milyon dolara gerilemiştir. Bu dramatik düşüş, üretime, verimliliğe ve çiftçi gelirlerine doğrudan yansımaktadır. AR-GE kaynaklarının son yıllarda belirgin ve sürdürülebilir biçimde azaltılması tarımsal üretim kapasitemizi, kırsal kalkınmayı, verimlilik artışını ve iklim risklerine karşı dayanıklılığımızı zayıflatmaktadır. Türkiye'nin tarımsal üretim ve kırsal kalkınma hedeflerine ancak bilimsel araştırma ve teknoloji yatırımlarını güçlendirerek ulaşılabilir. Gıda arz güvenliğinin küresel tehditler altında olduğu bir dönemde, tarımsal AR-GE'nin destekleme bütçesi içindeki payının yüzde 0,6'ya düşmesi kabul edilemez bir tablodur. Ülkemizin geleceği açısından bu gerilemenin durdurulması ve bilimsel temelli üretim kapasitesinin yeniden güçlendirilmesi zorunluluktur." ifadelerine yer verdi.

"AR-GE yatırımlarındaki düşüşün başlıca sebepleri nelerdir?"

DEVA Partisi Milletvekili Karal, Bakan Yumaklı'nın yanıtlaması istemiyle verdiği önergede şu sorulara yanıt aradı:

1. AR-GE yatırımlarındaki düşüşün tarımsal üretim miktarı, verimlilik düzeyi, çiftçi gelirleri, maliyet yönetimi, iklim risklerine karşı dayanıklılık ve ülkemizin gıda arz güvenliği üzerinde yarattığı etkiler nelerdir? Bakanlığınız, bu kaynak daralmasının sahadaki olumsuz sonuçlarını gidermek için hangi tedbirleri planlamaktadır?
2. AR-GE yatırımlarındaki düşüşün başlıca sebepleri nelerdir?
3. 2000-2024 yılları arasında tarımsal AR-GE için yıllar itibarıyla ayrılan kamu kaynakları ne kadardır?
4. 2025 yılı itibarıyla toplam tarımsal destekleme bütçesinin ne kadarı AR-GE faaliyetlerine ayrılmıştır? Bu oranın son 10 yıldaki yıllık değişimi nasıldır?
5. 2020-2025 döneminde Bakanlığınız tarafından yürütülen tarımsal AR-GE proje sayısı kaçtır? Bu projeler hangi tematik alanlarda ve bölgelerde yoğunlaşmaktadır?
6. Son beş yılda tarımsal potansiyeli yüksek illerde yürütülen AR-GE proje sayısı ve bu projelere ayrılan bütçe tutarı nedir?
7. 2020-2025 yılları arasında Bakanlığınız ile TÜBİTAK, TAGEM, TİGEM ve üniversiteler arasında yürütülen ortak AR-GE projeleri hangileridir? Bu projeler için ayrılan toplam bütçe ne kadardır?
8. 2020-2025 döneminde yürütülen tarımsal AR-GE projeleri yerli tohum, su verimliliği, iklim dostu üretim ve verim artışı gibi alanlarda hangi somut sonuçları üretmiştir?"